

MECANISME DE DIRIJARE A SUCCESULUI PRIN ÎNAINȚAREA ȘI RESPECTAREA SCOPURILOR

Ecaterina COROTCHIIH-GODOROJA, psiholog

IPLT „Principesa N.Dadiani”, Chișinău

Lidia TROFAILA, doctor în psihologie, conferențiar universitar

Catedra Psihopedagogie și Educație preșcolară, UST

Adnotare. Succesul este o reușită, o izbândă necesară și așteptată, căutată de fiecare din noi, deoarece presupune recompense, recunoaștere publică, susținere socială. Pentru a avea succes trebuie să înaintăm și să dirijăm scopuri importante în viața și activitatea noastră. Mecanismul de dirijare a scopurilor ne oferă în permanență informație despre scop, traiectoria lui pe care o parcurgem pentru a obține rezultate înalte în activitate. Scopurile sunt cauze, iar sănătatea, fericirea, libertatea, prosperitatea ș.a. sunt rezultate ale scopului realizat. Nu-și fixează scopuri oamenii neserioși, iresponsabili, cu sentimente profunde de vinovăție și inutilitate, care nu știu de importanța lor în societate, nu pot să le fixeze ori se tem de eșec, să nu fie respinși, criticați.

Cuvinte cheie: succes, scop, reușită în activitate, mecanism de dirijare a succesului.

Annotation. Success is a success, a necessary and expected success, sought by each of us, because it involves rewards, public recognition, social support. To be successful, we must advance and direct important goals in our lives and activities. The goal management mechanism constantly provides us with information about the purpose, its trajectory that we go through to obtain high results in the activity. Goals are causes, and health, happiness, freedom, prosperity and so on. are results of the goal achieved. Non-serious, irresponsible people with profound feelings of guilt and uselessness, who do not know their importance in society, cannot fix or fear failure, are not rejected, criticized.

Keywords: success, goal, success in activity, mechanism for directing success.

Succesul, capacitatea de a avea reușită în orice tip de activitate pe care ne-o propunem este deosebit de necesar pentru fiecare persoană în parte. Cu atât mai mult dacă persoana dată are nevoie insistent de o reușită în activitate.

Orientarea spre realizarea scopurilor este o caracteristică a oamenilor de succes, indiferent de domeniul de activitate în care sunt încadrați. Oamenii de știință susțin că nu vom fi în stare să realizăm nici cea mai mică parte din potențialul nostru până nu ne vom învăța să stabilim scopuri clare și să le atingem la fel de ușor ca cele mai simple activități pe care le îndeplinim în fiecare zi. Când descoperim scopurile, avem scopuri importante, viața noastră se schimbă, devenim integri, stăpâni pe sine, conștienți de situație, împrejurările vieții [6, 7].

Persoana fără scopuri stă pe loc, bate pasul pe loc. Numai omul cu scopuri găsește în sine suficiente rezerve pentru a acționa și a urma calea spre scopul trasat. Mai rău este acel moment că cel care n-are scopuri clare în viață nu va avansa chiar având un potențial bun. Scopul ne mobilizează în activitate, ne motivează pentru a activa și a obține rezultatele finale în orice realizăm.

Mecanismul de dirijare, înaintare a scopurilor depinde de creerul nostru care ghidează cu aceste scopuri și duce la realizarea lor. Având acest mecanism primim permanent semnale despre scop, îi putem corecta traiectoria pentru a obține rezultate înalte. Tot acest mecanism ne ajută să transpunem automat în viață orice scop, obiectiv înaintat, atâta timp cât scopul este clar, iar persoana este suficient de perseverentă pentru a-l urma. Este adevărat și acel moment că fiecare tinde să-și realizeze scopurile propuse, dar tot adevărat este și aceea că fiecare din noi suntem acolo unde suntem deoarece așa am decis. Gândurile, acțiunile, comportamentul nostru ne-au adus la starea la care suntem [1, 2].

Fiecare din noi este înzestrat cu mecanismul succesului, dar și cel al eșecului, care se deosebesc cardinal între ele prin scopurile înaintate. Cel al eșecului ține de ceva simplu, de necesitatea asigurării minimumului de existență, de o satisfacție imediată și lipsa preocupării de consecințe. Acest mecanism marchează fiecare minut din viața noastră, în special al celor care caută ca viața să treacă ușor, comod și fără dificultăți.

Mecanismul succesului este altul. Acesta poate fi declanșat de un anumit scop realizat ori în curs de realizare. Cu cât scopul este mai de valoare, cu cât îl dorim mai intens cu atât mai mult persoanei i se exercită mai intens autodisciplina, voința și devine mai capabilă de a realiza scopul propus. Intensitatea scopului pe care îl urmărim ne vorbește despre succesul care se apropie, devine actual. Ca exemplu pot servi două persoane cu același nivel de inteligență, mediu social, nivel de educație și experiență de viață asemănătoare asupra la ceea ce realizăm, din ele cea care va trăi mai intens scopul va învinge, va avea acest succes [1, 3].

Prețul succesului este mare și convingător. Pentru a obține ceea ce dorim trebuie să lucrăm, să activăm intens, apoi strângem roadele, după ce am făcut lucrul la timp, calitativ. Și aici se poate întâmpla ca omul să muncească tare mult. Se poate întâmpla să avem diferite frustrări, neplăceri pe parcursul realizării scopului, atunci vom verifica dacă sunt respectate legile de obținere a succesului, de cele mai multe ori legea de fier, legea cauzei și efectului.

Pentru succes în activitatea scontată vom investi din timp. Plătim prețul integral și succesul va fi al nostru, adică nimic la întâmplare. Viața pe care o trăim astăzi este o reflectare a prețului pe care l-am plătit până în prezent, iar viața pe care o vom avea în viitor este o reflectare a prețului pe care îl plătim în prezent.

Derularea eficientă a mecanismelor succesului are loc când se respectă legile succesului. Legile succesului acționează în mod automat și în armonie cu scopul propus când avem un scop real spre care ne îndreptăm sistematic. Ținând cont de aceste momente începem să realizăm lucruri pe care nu credeam vreodată că vom fi în stare să le realizăm [2, 5, 6].

Un dușman periculos al potențialului nostru în calea spre succes este zona de confort pe care ne-o creăm și în care dorim să ne menținem. Aceasta se exprimă prin tendința de a ne închide în rutină, de a rezista la schimbări, care n-ar fi ele, pozitive sau negative și a nu depăși limitele zonei de confort. Mecanismele de înaintare spre succes sunt blocate, nu sunt puse în funcțiune.

Înaintarea scopurilor, realizarea lor presupun inevitabile schimbări în viața personală, schimbări pozitive, uneori pot fi și negative, de aceea se cer corectări, ajustări pentru ca realizările să fie importante, utile social, progresiste. Dorim ca lucrurile să rămână neschimbate, dar să se îmbunătățească, ceea ce deseori nu este cu putință. Ca să avem succes în realizarea scopului trebuie și să schimbăm ceva. Viața nu merge pe linie dreaptă mereu se schimbă viața și lucrurile din viață pot merge într-o direcție sau alta, dar nu rămân neschimbate [3, 7].

Mecanismele de dirijare a succesului la înaintarea, realizarea scopurilor acționează când se respectă legile de menținere a succesului. Fiecare din ele are un rol important la deținerea succesului în activitate. În acest caz legea controlului ne face să fim optimiști deoarece deținem controlul asupra propriei activități, vieți în ansamblu. Marele avantaj la stabilirea și înaintarea scopurilor este acela că ele ne permit să controlăm direcția schimbărilor din activitatea noastră, asigurându-ne de fiecare dată că ele sunt pozitive și decisive. Nimeni nu se teme de schimbările pozitive, care îmbunătățesc activitatea, viața de fiecare zi. Când scopurile trasate sunt pozitive, clare, conștiente, însoțite de planuri concrete de acțiune, suntem asigurați că schimbările care trebuie să se producă au loc și ne îmbunătățesc activitatea, viața. Aceasta elimină teama și nesiguranța în ceea ce facem [1, 2, 5].

Alt moment important care dovedește că mecanismele de dirijare a succesului în activitatea personală sunt prezente este reflectat de legea cauzei și efectului, conform căreia fiecărui efect din viață îi corespunde o cauză specifică. Scopurile sunt cauze, iar rezultatele lor, sănătatea, fericirea, libertatea, prosperitatea ș.a. sunt efecte ale activității noastre. Înaintăm, stabilim scopuri și recoltăm rezultate, efecte. Încep scopurile la nivel de gânduri, cauze și se manifestă ca efecte, rezultate ale vieții și activității [2, 5].

Pentru a avea succes în activitate, în viața personală este necesar să înaintăm scopuri și să atingem aceste scopuri. Cei care n-au scopuri sunt sortiți să muncească pentru scopurile altora. Întrebarea stă în felul următor ori muncim pentru propriile scopuri ori realizăm scopuri străine. Ne realizăm ca personalitate atunci când realizăm propriile scopuri ori îi susținem pe oamenii de care suntem cointeresați.

Este necesar să credem cu adevărat în posibilitatea împlinirii scopurilor personale și aici mecanismul de dirijare a succesului este susținut de legea credinței. Aceasta ne ajută să acționăm conform propriilor convingeri, propriei credințe cu încredere în sine, în forțele proprii. Această lege corelează eficient cu legea așteptărilor, stimulată de așteptarea la ceea ce ni se întâmplă în viață conform propriului comportament, propriei activități și îndreptându-ne spre realizarea scopului. În orice situație vom lua, surprinde tot ceea ce este rațional, pozitiv pentru realizarea scopului.

Gândindu-ne sistematic la scopurile noastre, ținându-le mereu sub control activăm legea atracției. Fiind stăpâniți de scopuri importante, acționând permanent conform scopului propus atragem în activitatea noastră alți oameni cu care comunicăm, acționăm în comun, precum și alte împrejurări care armonizează cu scopurile noastre, cu ideile, resursele de care dispunem.

Aceasta este de asemenea o dovadă a faptului că mecanismele în atingerea succesului acționează, derulează eficient.

Un alt moment care dovedește derularea mecanismelor succesului este confirmat de legea concordanței conform căreia lumea noastră interioară corespunde lumii noastre exterioare. Atunci când realizăm scopuri, planuri importante, lumea exterioară, manifestările și efectele vor reflecta speranțele și aspirațiile noastre [2, 5, 6].

Mecanismele de dirijare a succesului sunt marcate și de legea activității inconștientului, conform căreia indiferent de faptul ce gânduri, idei avem în inconștient, judecata noastră conștientă acționează ca să le transpună în viață, în realitate. O mare parte din conștientul nostru acționează în așa mod ca acțiunile, cuvintele, gândurile noastre să fie compatibile cu ceea ce dorim să realizăm.

Orice lucru asupra căruia ne concentrăm, menținem controlul sporește. Așa spune legea concentrării. Cu cât ne concentrăm mai mult asupra scopurilor noastre, reflectăm și ne gândim mai mult la lucrurile pe care le dorim, la modul în care putem să le obținem, cu atât devenim mai sensibili, mai conștienți de ocaziile care ni se oferă pentru a atinge scopul propus.

Ne ajută aici legea substituției, conform căreia orice gând, moment negativ la realizarea scopului poate fi înlocuit cu unul pozitiv. Vom căuta și menține gândirea pozitivă la orice pas în realizarea scopului. Chiar dacă și apar perturbări în activitatea noastră ne gândim la scopul pe care îl urmărim. Avem o zi proastă, suntem indispuși, ne gândim la scopul nostru și situația se învionează, deoarece urmărim un scop nobil, important. Însăși gândul la scopul pe care îl urmărim este măreț, înălțător, deoarece este imposibil de a ne gândi la scop fără a fi bine motivați, optimiști [1, 2, 5].

Respectând legile menținem activ mecanismele de dirijare a succesului în activitatea personală, producem în permanență energie fizică și mintală necesară pentru realizarea scopului propus. Când scopurile sunt clare, cunoscute în esență folosim toate forțele pentru realizarea lor și, ca rezultat, într-o perioadă scurtă de timp vom realiza ceea ce alții au nevoie de o viață. S-ar părea că toată lumea are scopuri, în realitate foarte puține persoane au scopuri bine motivate și țin sub control realizarea lor, nu conștientizează importanța scopurilor pentru viața și activitatea personală. Mulți oameni știu că trebuie să aibă scopuri, încearcă să-și fixeze câteva din ele, dar întârzie, nu reușesc să le formuleze.

Savanții susțin că există mai multe motive pentru care oamenii nu-și fixează scopuri și succesul nu este dirijat de mecanisme interne, dar este ceva întâmplător, ocazional. Este necesar de a verifica permanent calitatea scopurilor pe care ni le propunem și dacă ni le propunem. Este vorba de niște obstacole mintale care trebuie depășite, ca să nu ne afectăm planurile, proiectele de viitor [1, 3, 5, 6].

Literatura științifică precizează că există un anumit tip de oameni, care nu-și propun fixarea scopurilor. Aceștea sunt [2, 5]:

1. Oamenii neserioși nu-și fixează scopuri. Aceștea mai mult vorbesc decât acționează, doresc să aibă succes, să-și îmbunătățească situația, viața, dar nu iubesc să depună eforturi.

Apreciem oamenii după faptele lor, dar nu după vorbele lor. O persoană care acționează valorează cât zece oratori care nu fac nimic. Nu vom spune oamenilor ce avem de gând să facem, dar le vom arăta prin fapte, fiind hotărâți și serioși. În așa fel vom activa mecanismele de dirijare a succesului în atingerea scopului.

2. *Oamenii care nu și-au asumat responsabilitatea pentru viața lor.* Atunci când omul nu acceptă că este responsabil pentru viața sa, pentru tot ce i se întâmplă în viață, nu va face nici un pas pentru stabilirea scopurilor. Persoanele iresponsabile așteaptă ca viața adevărată încă să înceapă și își irosesc energia pentru a găsi scuze pentru eșecurile care li se întâmplă.

3. *Oamenii cu sentimente profunde de vinovăție și inutilitate.* Oamenii cu un nivel mintal și emoțional scăzut nu-și pot stabili cu încredere și optimism scopuri pentru perioadele vieții. Un om crescut și educat într-un mediu negativ și dominat de simțul că nu merită nimic cu greu va încerca să-și stabilească careva scopuri în viață.

4. *Oamenii care nu conștientizează importanța lor în societate.* În familiile unde părinții nu aveau scopuri importante în viață și stabilirea lor nu era temă de discuții, nici copiii lor nu vor ști că în viață există scopuri, obiective importante, care trebuie urmate, realizate. Pentru ei scopurile nu sunt importante, de obicei ei activează într-un mediu social unde nimeni nu-și fixează scopuri pe care trebuie să le țină sub control. Se spune că 80% din oameni n-au scopuri clare, importante în viață. În așa caz dacă nu vom fi atenți putem fi luați de valul mulțimii și urma turmei, îndreptându-ne spre nicăieri.

Succesele din viață, din activitatea noastră, speranțele, visurile, planurile, ambițiile, aspirațiile toate depind de scop, de dorința și capacitatea noastră de a stabili scopuri. Este necesar să realizăm că scopurile sunt necesare pentru o viață fericită și reușită.

5. *Oamenii care nu știu cum să-și fixeze scopuri.* Nu sunt rare cazurile când oamenii au și studii, și staj de muncă, de activitate profesională, dar nu știu să-și fixeze scopuri, nu conștientizează că fixarea scopurilor este importantă pentru viața și activitatea personală. Există tehnici de fixare a scopurilor care trebuie urmate, studiate și aplicate pentru o pregătire bună în domeniu.

6. *Oamenii care se tem de a fi respinși sau criticați.* Suntem conștienți de faptul că speranțele, visele noastre pot fi criticate, chiar luate în derâdere de alte persoane. Nu este exclus că uneori părinții încearcă de a ne opri pentru a nu ne face prea multe speranțe, pentru a nu ne dezamăgi, încercând să ne prezinte dovezi că nu vom fi în stare să ne realizăm scopurile, că sunt iluzii. Se poate întâmpla ca rudele apropiate, prietenii să râdă de intențiile noastre, socotindu-le nereserioase, nereale ori chiar inutile. Așa o atitudine poate afecta ani de zile viața, activitatea personală, capacitatea de a stabili scopuri și a le realiza.

Copiii învață destul de repede dacă sunt susținuți, încurajați. Un copil care este permanent criticat încetează de a veni cu idei, visuri, scopuri noi. Și se întâmplă că de timpuriu copilul nu-și asumă nici un risc, se desconsideră, apreciindu-se ca lipsit de valoare și importanță. În asemenea situații de cele mai dese ori el acceptă eșecul ca ceva inevitabil și

indiscutabil. Din această cauză este mai bine de păstrat confidențialitatea scopurilor. Ne vom conduce de axioma: nimeni nu ne poate critica scopurile, dacă nu știe care sunt acestea.

În atitudinea de confidențialitate există două excepții. Prima se referă la partenerul de viață, la șeful de la serviciu, de ajutorul cărora avem nevoie pentru a realiza scopurile și față de care trebuie să fim sinceri, discreți. La a doua grupă de excepții se referă persoanele care au scopuri bine definite și ne pot ajuta, încuraja să mergem în direcția aleasă. Trebuie să încurajăm oamenii care ne împărtășesc scopurile. Încurajându-i pe alții ne motivăm pozitiv pe noi înșine în activitate.

7. *Oamenii cu teamă de eșec*. Problema constă în aceea că teama de eșec îi face pe oameni să se mențină în zona de confort, să-și țină capul plecat și să nu-și asume nici un risc pe parcursul mai multor ani de viață și activitate. Se exprimă teama de eșec prin refuzul de a activa, prin diferite motive de tipul nu pot, nu sunt în stare, nu cred că se va primi etc. Așa comportamente de obicei se învață din copilărie, ca rezultat al criticii distructive din partea adulților, dezaprobării, pedepselor inutile. Intrate în inconștientul nostru acestea ne paralizează dorințele, speranțele, ambițiile mai mult decât orice alte emoții negative.

Este necesar să înțelegem rolul eșecului la atingerea succesului. Aici regula îi simplă: este imposibil de a avea succes, fără a avea și eșecuri. Este important să activăm, să acționăm cu toată puterea, iar eșecurile să nu ne demoralizeze. Dacă examinăm viața oamenilor celebri vom observa multe cazuri, situații când succesul a fost anticipat de nenumărate eșecuri. Important este să reținem lecția valoroasă a fiecărui eșec. Vom aborda fiecare dificultate ca și cum ne-ar fi fost trimisă pentru a învăța ceea ce trebuia să știm pentru a merge înainte în realizarea scopului [3, 4, 7].

Vom menționa că tot ce ni se întâmplă ne îndreaptă tot mai mult spre succes în ceea ce dorim să realizăm. Vom lua fiecare eșec ca un imbold pentru un mare efort la atingerea succesului în activitatea pe care o realizăm. Toate piedicile, obstacolele temporare sunt prețul pe care trebuie să-l plătim pentru atingerea succesului.

Prin toate aceste acțiuni corectăm, punem în funcțiune mecanismele de înaintare și stabilire a scopurilor pentru a atinge succesul în tot ce facem.

Bibliografie

1. Carnegie D. Cum să te bucuri de viață și de slujbă. București: Curtea veche, 2013. 184 p.
2. Corotchi E., Trofai L. Enigma succesului. Descoperă tainele succesului. Chișinău: Tip. UST, 2019. 120 p.
3. Covey S.R. Cum să rezolvăm cele mai dificile probleme ale vieții. București: ALL, 2016. 488 p.
4. Gladwell M. Excepționalii: povestea succesului. București: Publica, 2009. 112 p.
5. Tracy B. Nu scuzelor. Puterea autodiscipliniei. București: ACT și Politon, 2001. 320 p.
6. Tracy B. Realizarea țelurilor. București: Curtea veche, 2006.
7. Tracy B. Viitorul depinde de tine. București: Curtea veche, 2003.